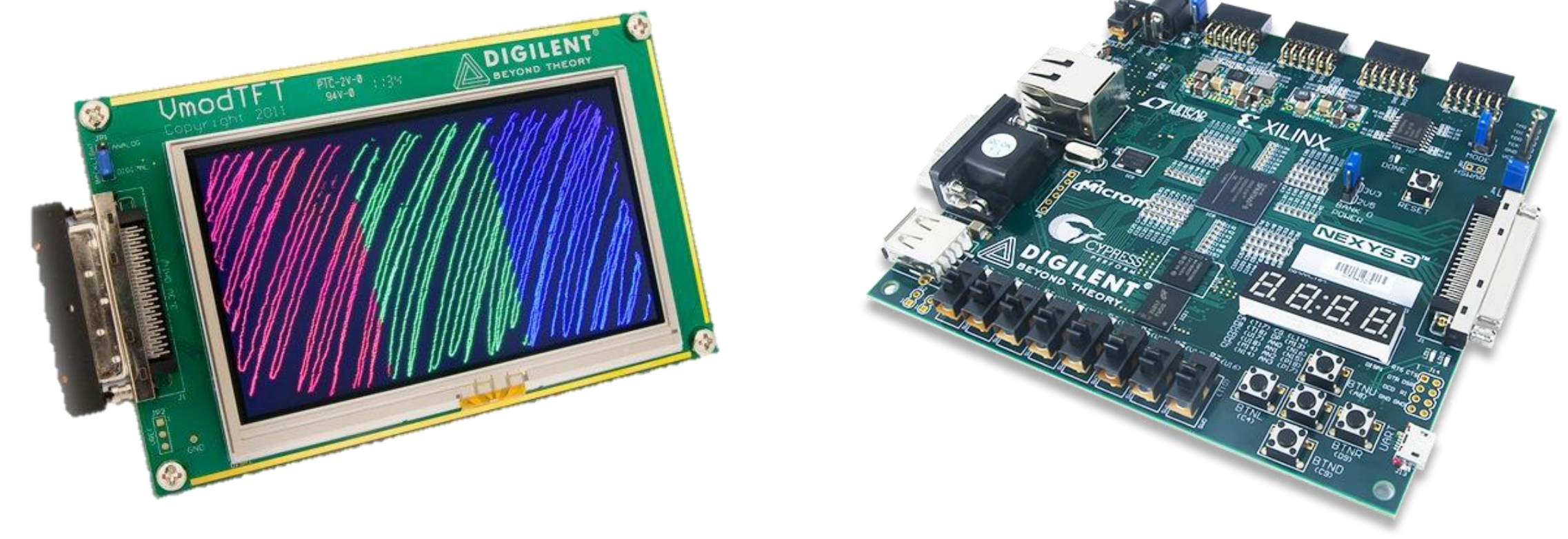

EL YAZISI RAKAM TANIMA İÇİN HAFİF BİR İLERİ YOL YAPAY SİNİR AĞININ FPGA ÜZERİNDE GERÇEKLENMESİ

Göktuğ Kayacan, Remzi Orak, Tuba Ayhan

GİRİŞ

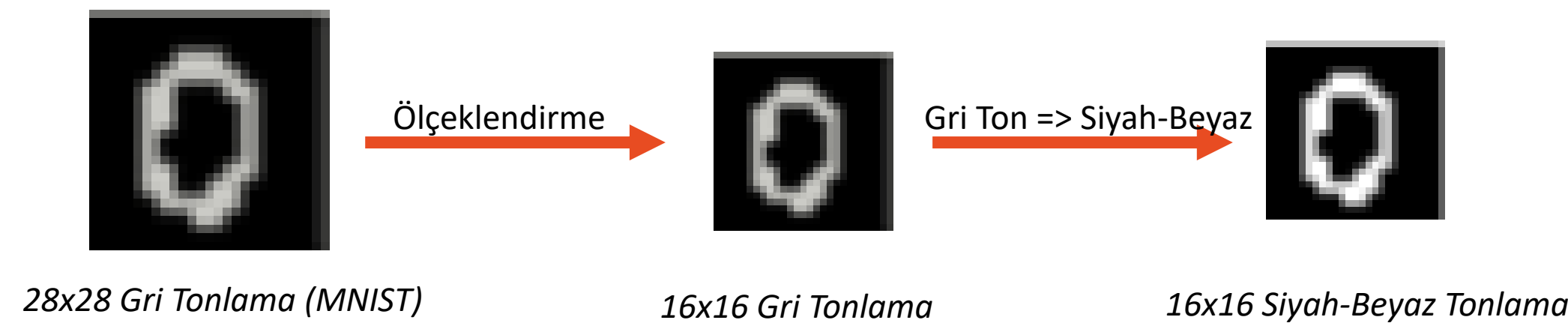
- Yapay sinir ağları bir çok alanda kullanılabilen oldukça güçlü araçlardır.
- Yoğun kaynak kullanımı:
  - Bellek elemanı
  - Aritmetik işlem devreleri
- Amaç:** Bir yapay sinir ağını sınırlı alanlarda, sınırlı kaynakla gerçeklerken sınıflama başarımını kabul edilebilir düzeyde tutmak.
- Platform:** FPGA Spartan 3e NEXYS 3 geliştirme kartı .
- Hedef:** Sınıflama başarımı %80.

VERİ KÜMESİ

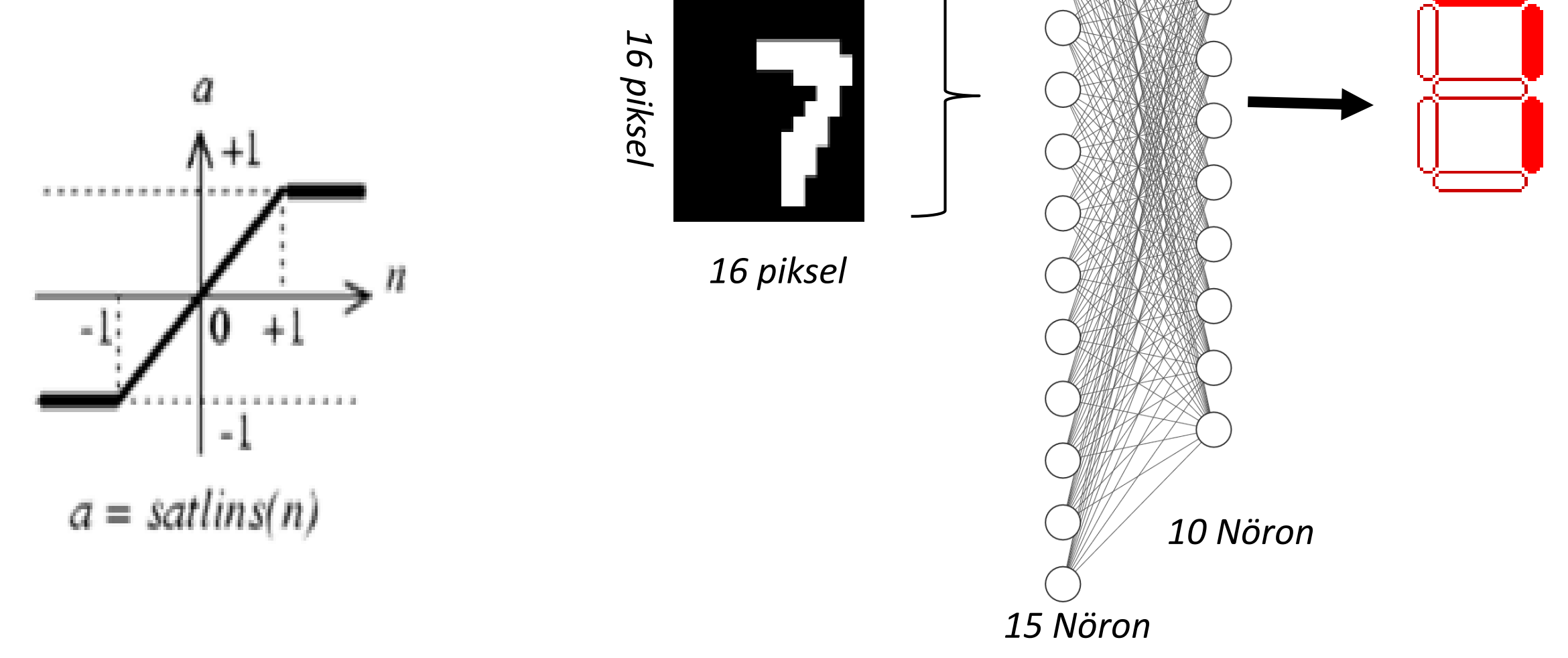
Bu çalışmada MNIST veri tabanı kullanılmıştır. Veri tabanı gri renklerde 28x28 pikselden oluşan resimlerden oluşmaktadır. Bu verinin FPGA üzerinde kolayca işlenebilmesi için bazı özellikleri değiştirilmiştir:

- Resimlerin boyutu 28x28 pikselden 16x16 piksele doğrusal olarak ölçeklendirilmiştir, böylece toplam veri miktarı sınırlandırılmıştır.
- Resimler gri tabanından, siyah beyaza çevrilmiştir bu sayede veri boyutu küçültülmüştür.

YAPAY SİNİR AĞI MİMARİSİ

Giriş : 256 Piksel
Saklı Katman : 15 Nöron
Çıkış Katmanı : 10 Nöron
Aktivasyon : Satlins

FPGA ÜZERİNDE GERÇEKLEME

Dokunmatik Ekran.v

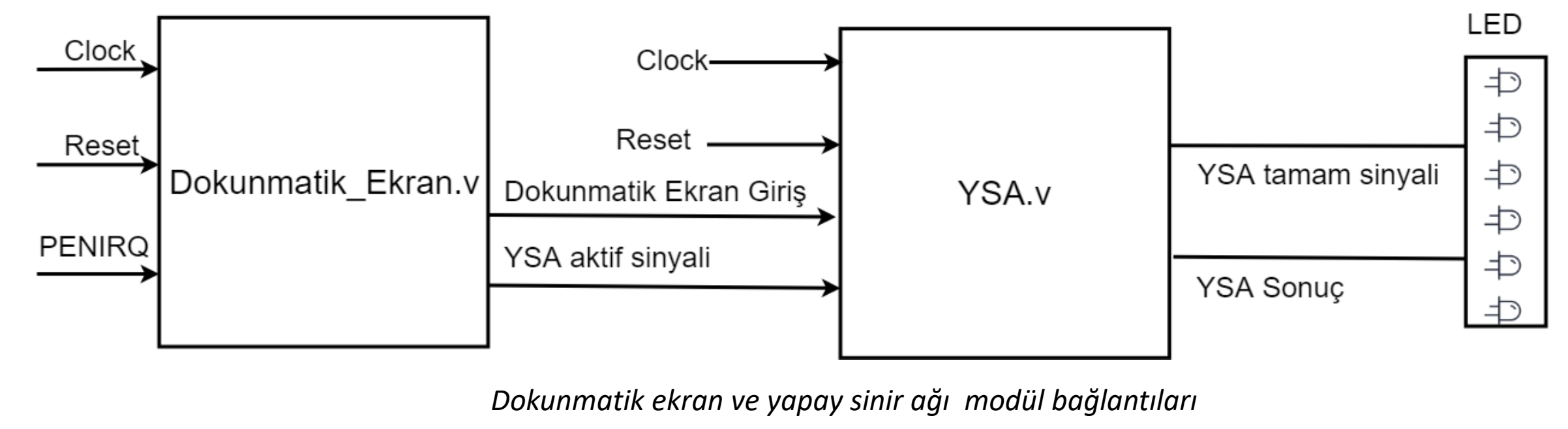
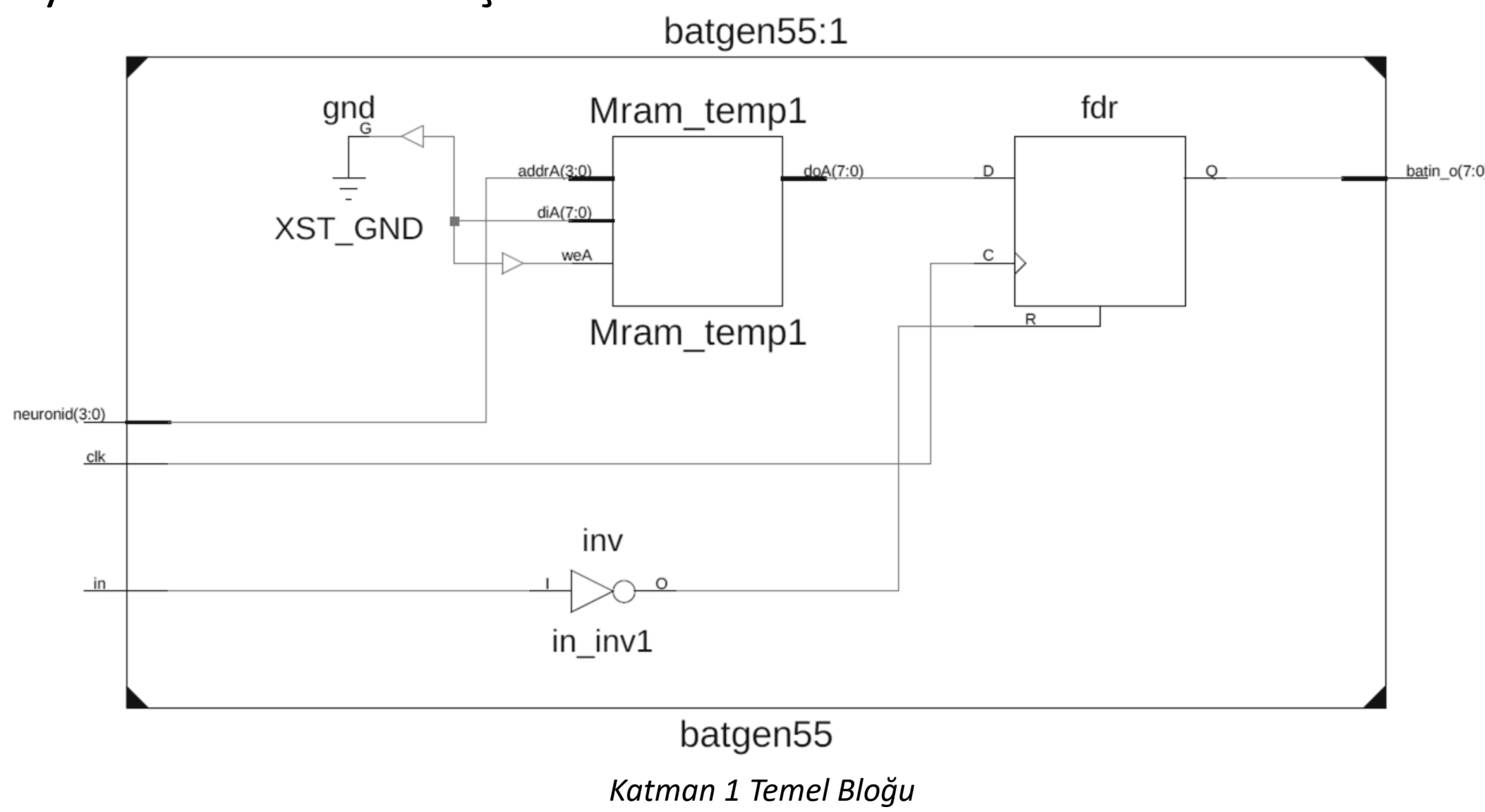
Rezistif ekranda dokunulan noktadan dolayı oluşan gerilim farkından koordinat tespiti, ekranın uygun çözünürlüğe ölçeklenmesi (16x16) ve dokunulan koordinatları bir hafızaya kaydetmek için gerekli alt modülleri içerir.

Katman 1

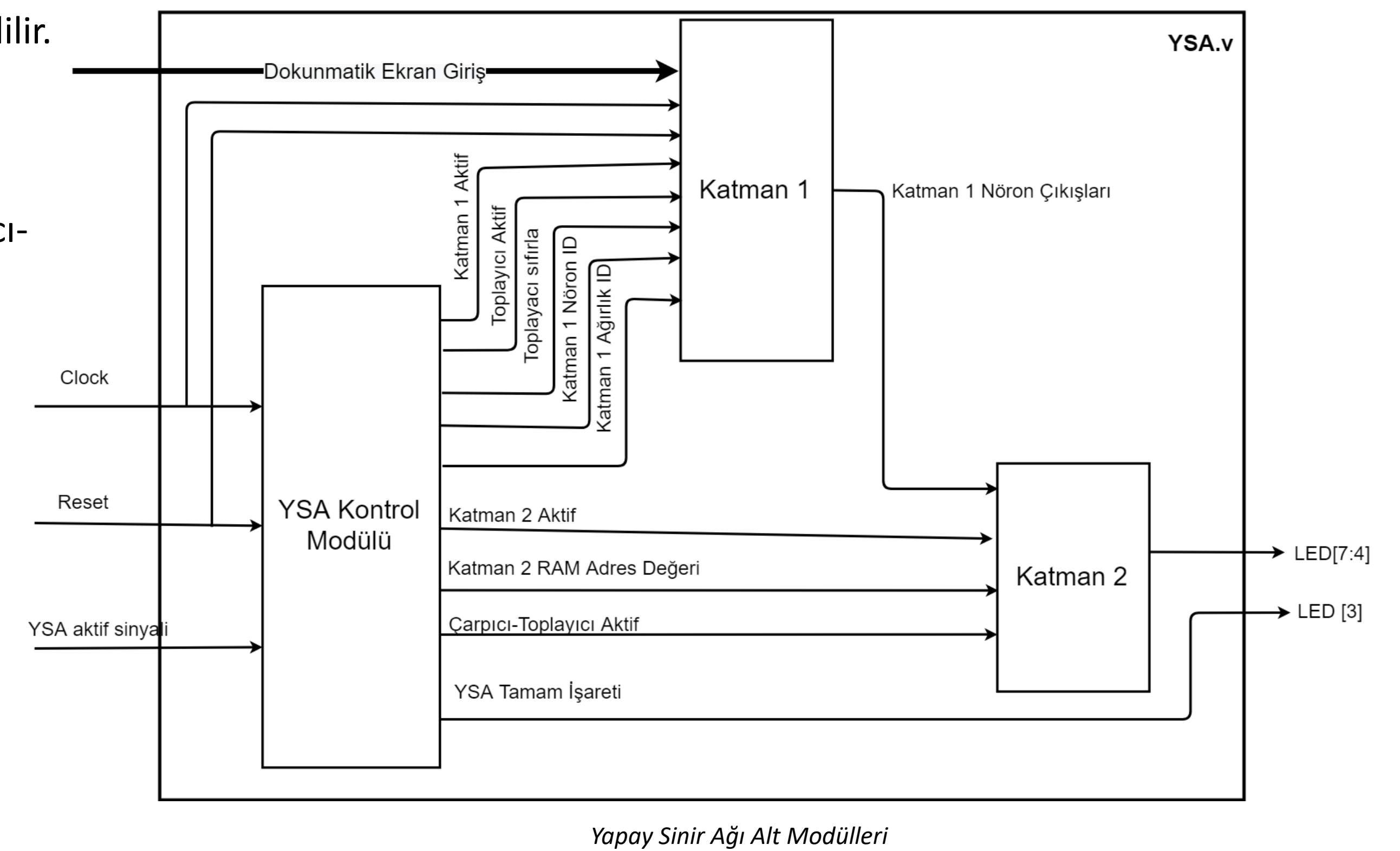
- Akümülatör, Transfer Fonksiyonu ve **Batgen** modüllerini içerir.
- 256 adet Batgen** modülü sayesinde sabitle çarpım işlemi FPGA üzerinde dağılmış bellek elemanları ile yapılır. Sistem girişinin 1-bit olması avantajını kullanan Batgen modülleri çarpma işlemi yapmak yerine gelen girdi ve *nöronID* parametresine bağlı olarak, modül içerisindeki 15 ağırlıktan birini seçer.
- Batgen** modülleri ile tek bir saat çeviriminde bir nöron için gerekli 256 adet çarpım elde edilir. 15 saat çeviriminde bütün nöronlar için gerek çarpım işlemleri elde edilebilmektedir.

Katman 2

- Çarpıcı-Toplayıcı ve Maksimum bulma modüllerini içerir.
- Katman 2 deki giriş sayısının az olmasından (Katman 1'deki 15 Nöron Çıkışı), 10 Adet Çarpıcı-toplayıcı modül kullanılmıştır.

Dokunmatik ekran ve yapay sinir ağı modül bağlantıları

Yapay Sinir Ağı Alt Modülleri

SONUÇLAR

- MATLAB ve FPGA üzerindeki denemelerde 16x16 olan veri kümesinde %88.9'luk bir başarı oranı elde edilmiştir.
- Başarı oranının aynı olması, FPGA gerçekleştirilmesinin çalıştığını göstermektedir.

Parça	Kullanım	Yüzde Kullanım
SL Kullanımı, Register olarak	2359/18224	%12
SL Kullanımı, LUT olarak	3904/9112	%42
Block RAM/FIFO kullanımı	1/32	%3
DSP47A1 Kullanımı	10/32	%31

Yapay Sinir Ağı Kaynak Kullanım Tablosu

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	313	0	0	1	0	0	3	0	11	1
1	1	369	4	1	1	0	0	3	5	1
2	5	0	312	17	6	1	5	7	10	4
3	3	0	10	275	2	3	3	5	17	4
4	1	1	4	0	324	0	1	2	5	21
5	5	1	4	18	8	215	77	5	23	3
6	4	2	1	0	3	3	270	0	4	0
7	6	3	2	0	6	0	1	296	3	20
8	2	4	4	7	6	2	3	4	288	5
9	2	2	1	4	6	0	1	9	6	302

Test Karşılıklı matrisi (%88.92)

ÇIKARIMLAR

- Sınırlı koşullar altında klasik bir sınıflandırma problemine bir çözüm gerçekleştirilmiştir.
- Sınırlı koşullardan dolayı olağan dışı matematiksel ve tasarımsal optimizasyon tekniklerinin kullanılması gerekmiştir.
- Sistemin FPGA üzerindeki gerçekleştirilmesi başarılı olmuştur ve farklı veri kümeleri kullanılarak başka problemlerin bu yöntemle ele alınabileceği gösterilmiştir.
- Kullanılan dokunmatik ekran kullanılarak veri toplanıp eğitim tekrarlanırsa, fiziksel gerçekleştirilmede ulaşılan başarımlar artacaktır.

İletişim :

Göktuğ Kayacan : kayacang@mef.edu.tr

Remzi Orak : orakr@mef.edu.tr

Tuba Ayhan : ayhant@mef.edu.tr